

عنوان مقاله:

تجلی اسطوره در نمایشنامه ضحاک غلامحسین ساعدی با رویکرد اسطوره سنجی ژیلبر دوران

محل انتشار:

نخستین همایش ملی تحقیقات ادبی با رویکرد مطالعات تطبیقی (سال: 1397)

تعداد صفحات اصل مقاله: 24

نویسندگان:

الهام ماهری - دانش آموخته کارشناس ارشد پژوهش هنر دانشگاه مازندران

فتانه محمودی - دانشیار گروه پژوهش هنر دانشگاه مازندران

خلاصه مقاله:

اسطوره سنجی یکی از بی شمار روشهای خوانش آثار ادبی است که به بازآفرینی اساطیر پرداخته اند و یا از آنها بهره گرفته اند. ژیلبر دوران، به دنبال روشهای نقد روان سنجی، به ابداع این روش نقد ساختارگرایانه دست زد و نام آن را اسطوره سنجی نهاد. روشی که در آن پژوهشگر طی سه مرحله ی نمادسنجی، روانسنجی و در نهایت مطالعه ی اسطوره ای اثر، علاوه بر شناخت اسطوره های شخصی و خرده اسطوره های آن، به خوانشی جدید و البته مبتنی بر زندگینامه و یا خودسرنوشت نامه های مولف دست پیدا میکند. در این پژوهش تلاش شده تا با تکیه بر روش نقد ژیلبر دوران موسوم به اسطوره سنجی و با در نظر گرفتن اثر نمایشی به عنوان موارد مطالعاتی، به خوانشی نو نسبت به این آثار دست پیدا کرد. چرا که این آثار نیز به اندازه ی سایر آثار هنری و ادبی رسانه هایی فراگیر در ارتباطهای جمعی به شمار میروند و نقش آنها در اعتلای فرهنگ ملتها از دیرباز مهم و پررنگ بوده است. بهاین منظور اثر نمایشی ضحاک از غلامحسین ساعدی جهت بررسی موردی انتخاب شده است. همانطور که در انتها نیز نتیجه گرفته میشود، ساعدی نگاه ویژه ای به اساطیر فرهنگ خود داشته و در آثار خود، خاصه اثر انتخابی این پژوهش، به اقتباسی نیمه وفادارانه ی نسبت به این اسطوره ها دست زده است. ساعدی با بازآفرینی داستان اسطوره ای ضحاک به دنبال نشان دادن انسان معاصر در برابر دستگاه سیاسی و دستگاه قضا و قدر یا همان سرنوشت بودهاند. به دنبال مطالعه ی این اثر به روش نقد ژیلبر دوران، نتیجه گرفته شد که اسطوره ی جمشید که به عنوان اسطوره ی روشنگر در داستان ضحاک تجلی مییابد میتواند به مثابه ی اسطوره ی شخصی غلامحسین ساعدی در نظر گرفته شود. در نهایت نیز با مطالعه ی اثر این هنرمند، به بهره گیری از درام به منظور روشنگری، نگاه هجوآمیز به اسطوره، استفاده از ادبیات فانتزی و توجه به مضمون مرگ رسیده است.

کلمات کلیدی:

اسطوره سنجی، ژیلبر دوران، غلامحسین ساعدی، درام ضحاک

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/902148>

